

Tablet -laitteet apuvälineenä

- Tablet -laitteiden käyttö apuvälineenä on yleistynyt nopeasti
- Tähän esitykseen on koottu perustietoa tableteista ja niiden käytöstä apuvälineenä:

Mitä ovat tablet-laitteet?

Tablet-laitteiden eri käyttöjärjestelmät

Ohjelmat eri tablet-laitteisiin

Mihin tablet-laitteita voi hyödyntää?

Miksi tablet-laite?

Harkittavaa tabletin hankinnassa

Harkittavaa tabletin käytössä

Tablet-laitteiden vertailua iPad/Android/Windows

Erilaiset ohjaintavat

Suojat ja kiinnitysratkaisut

Hyvän kommunikointiohjelman kriteerejä

iPad/Android/Windows sovellukset kommunikoinnissa

Tallennus ja varmuuskopiointi

Koulutuksia ja hyviä linkkejä

Mitä ovat tablet-laitteet

Tablet -laitteet

- taulutietokone, sormitietokone, ”täppäri”
- ei tietokone eikä älypuhelin, vaan jotain näiden väliltä
- kosketusnäyttöä ohjataan sormin, erikoiskynällä tai -käsineellä
- pieniä ja kevyitä, helppo kuljettaa mukana
- verkkotoiminnot, langaton WLAN- ja 3G/4G
- ladattavat sovellukset olennainen osa

”Phablet” laitteet

- pieniä tabletteja (n. 7 tuumaisia), jotka toimivat myös puhelimina

Hybrid tablet -laitteet

- laitteissa yhdistyvät tablet ja kannettava tietokone

Tablet -laiteissa eri käyttöjärjestelmiä

Applen iOS

iPad1 (ei enää myynnissä) , iPad2, iPad, iPadMini, iPadMini Retina, iPad Air

Android

Paljon eri laitteita mm. Samsung, Acer, Asus, Fujitsu, Sony

Panasonic, Getac (Erikoistabletteja, kestävät kovaa käyttöä)

Windows 7 ja 8

Paljon eri laitteita

mm. Acer, Asus, Microsoft, Samsung, HP, Lenovo ThinkPad

Algiz, Explore, Sahara, Motion, Pidion (Erikoistabletteja, kestävät kovaa käyttöä)

Windows RT

Useita eri laitteita

mm. Asus, Dell, Microsoft, Samsung

Ohjelmat tablet -laitteisiin

- Androidille tehdään eniten ohjelmia, mutta tällä hetkellä on saatavilla vain muutamia suomenkielistä puhesynteesiä tukevia kommunikointiohjelmia (lokakuu 2013)
- iPadille toiseksi eniten (lähes yhtä paljon kuin Androidille, löytyy useita erilaisia kommunikointia tukevia ohjelmia)
- Windows RT on kolmantena (muutamia kommunikointiohjelmia on saatavana)
- Windows 8:ssa toimivat tavalliset tietokoneohjelmat (muutamia kommunikointiohjelmia on saatavana)
- Ohjelmia on valtavasti
  - Eniten englanninkielisiä, ruotsinkielisiä enemmän kuin suomenkielisiä, mutta suomeksikin löytyy jo paljon

- Ohjelmat hankitaan jokaisen käyttöjärjestelmän omasta sovelluskaupasta:
  - Apple: App Store, Android : Google Play, Samsung apps, Windows: Windows kauppa

- Ohjelmien lataamiseen tarvitaan tili ja tunnuksien luominen vaatii rekisteröitymisen
  - Apple ID
  - Google tili
  - Windows Live ID

- Maksaminen tapahtuu joko luottokortilla tai lahjakortilla (iTunes lahjakortti)

Mihin tablet -laitetta voi hyödyntää?

Arjessa apuna

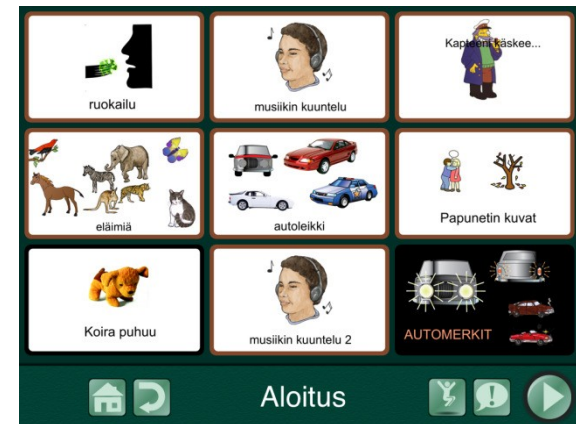
- Dokumentointi
  - Muistiinpanot
Kirjoittaen tai sanellen
  - Valokuvat, videointi
- Toimisto-ohjelmat
- Karttapalvelut ja navigointi
- Sähköinen kalenteri
- Internet ja sähköposti
- Pankkipalvelut
- Tekstiviestit, "chattaily" (esim. FaceTime, WhatsApp, ChatOn, Kik)
- Reissuvihkona lähi-ihmisten välillä, kotiohjeet
- Harjoittelu- ja oppimateriaalin jakaminen

Mihin tablet -laitetta voi hyödyntää?

Terapiavälineenä

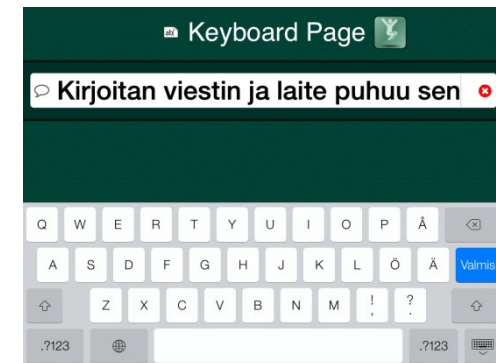
- Kommunikoinnin tukena
- Syy-seuraus suhteen harjoitteluun
- Vuorottelun harjoitteluun
- Itseilmaisuun
  - Musiikin kuuntelu ja säveltäminen
  - Piirtäminen ja sarjakuvat
  - Elokuvien ja animaatioiden tekeminen
- Erilaisten valmiuksien harjoitteluun
  - Näönkäytön harjoitteluun
  - Hienomotoriikan harjoitteluun
  - Toiminnan ohjailuun
  - Päivittäisten toimintojen harjoitteluun
- Tunteiden tunnistamiseen
- Liikunnan ja kehonhahmotuksen harjoitteluun
- Ja moneen muuhun....

Mihin tablet -laitetta voi hyödyntää?

Apuvälineenä

- Kommunikointiin
- Ympäristönhallintaan
- Opiskeluun ja työhön
- Ajanhallintaan
- Muistin harjoittamiseen ja tukemiseen
- Itsenäistä selviytymistä tukemaan
  - Papunet kuvalliset ohjeet!

Viihdekäyttö

- Musiikin kuunteluun
- TV:n, Elokvien ja sarjojen katseluun ja nauhoittamiseen
- Lukemiseen: kirjat, äänikirjat, lehdet (selko uutiset, kuuntelu!)
- Pelaamiseen
- Valokuvaus, kuvakirjat
- Matkailuun (kartat, kääntäjät)
- Suunnitukseen ja liikkumiseen
- Ruuanlaiton apuna (reseptit ja ohjeet)
- Sosiaalinen media (Facebook, Twitter ym.)

Miksi tablet –laite eikä pöytäkone tai kannettava?

- Sopii kaikenikäisille, eikä siinä ole ”apuvälineleimaa”
- Helppokäyttöinen ja nopea ottaa haltuun (perusasiat)
- Kevyt ja helppo kuljettaa mukana
- Käynnistyy nopeasti
- Monipuolinen sovellusvalikoima
- Erilaisilla asetuksilla voi rajata tai estää käyttöä
- Monipuoliset ohjaintavat
- Sovellukset pääasiassa ilmaisia tai muutamasta eurosta muutamaan kymppiin. Osa kalliimpia.
- Hyvä motivointiin tai palkitsemiseen
  - kannustaa asiakasta tekemään asioita, jotka hän muuten ehkä kokee vaikeiksi

Harkittavaa tabletin hankinnassa

Tabletin hankinnassa on huomioitava seuraavat asiat:

- Mihin sitä tarvitaan?
- Mitä sellaista tabletilla voidaan tehdä, mikä ei muutoin onnistu?
- Missä tilanteessa tablettia tarvitaan eniten?
- Miten tabletti helpottaa toimintaa aiempaan verrattuna?
- Mikä motivoi ja innosta käyttäjää niin paljon, että tabletti otetaan heti käyttöön?

Jos tabletti tulee kommunikoinnin apuvälineeksi tulee erityisesti miettiä, tarvitaanko apuväline:

- omien ajatusten, toiveiden ja tahdon ilmaisemiseen,
- internetin välityksellä tapahtuvaan kommunikointiin (sähköposti, Skype, Facebook, Twitter jne.)
- uusien asioiden oppimiseen,
- kalenteriksi ja muistuttajaksi,
- toiminnan ohjauksen tueksi
- vai johonkin muuhun?

Harkittavaa tabletin käytössä

- **Mikä on tavoite ja käytön tarkoitus?**
  - Missä tilanteissa käytetään? Kuka käyttää?
  - Käytetäänkö kuntoutuksessa, harjoittelussa, toiminnan ohjailussa, kommunikoinnissa, motivoimisessa, palkitsemisessa jne.
  - Tablet-laite yksin ei ole ratkaisu ja sen sujuva käyttö edellyttää aina opettelua
  - Käytön mallitus ja harjoittelu yhdessä!
  - Kuinka pitkään käytetään kerralla? Miten käyttö vaikuttaa käyttäjään?
- **Kenen käyttöön tarkoitettu ja missä käytetään?**
  - Kenen laite? Terapeutin, käyttäjän, vanhemman, koulun, päivätoiminnan laite? Monta käyttäjää samalla laitteella?
  - Sisältöjen rakentaminen (yksilöllisesti ja käyttäjän tarpeet huomioiden). Kuka tekee? Jos useampi käyttäjä, miten sisältöjen yksilöllinen suunnittelu?
  - Mieti arjen tilanteet valmiiksi missä laitetta käytetään!
  - Asiakastietojen suojaus, varmuuskopiointi, pilvipalvelujen luotettavuus?
  - Ohjelmien valinta yksilöllisesti ja käyttäjien tarpeet huomioiden
  - Ei sovellu kaikille asiakasryhmille, esim. kosketuksen herkkyyys, kognitiiviset ongelmat
  - Laitteen suojaus, puhdistus

Harkittavaa tabletin käytössä

Miten käytetään?

- Tablet -laitteita on mahdollista ohjata monilla erilaisilla ohjaintavoilla. On myös hyvä miettiä ja kokeilla soveltuuko laite lainkaan käyttäjälle. Esim. tabletin kosketuksen herkkyyks voi olla este jollekin käyttäjälle. Myös asetuksista ja sovelluksilla voidaan muokata käyttötapaa.

Tablet apuvälineenä?

- Kommunikoinnin apuvälineenä (myöntämisperusteet vaihtelevat eri paikoissa)
  - Jos laitetta ei myönnetä
    - Kuka vastaa kommunikointiohjelmien ylläpidosta ja tabletin huollosta?
    - Myönnetäänkö ohjelma/kiinnitysratkaisut/suojat vaikkei iPadia?
- Kelasta opiskelun apuvälineeksi? (ei vielä myönnetä)
- Vakuutusyhtiöstä apuvälineeksi? (tapauskohtaisesti kyllä, vaati arvioinnin)
- Koulukäynnin apuvälineeksi? (ei vielä yleisesti myönnetä, tosin pilottikouluissa on hankittu tabletteja)
- Vammaisten ja työllistymisen tuki vähävaraisille (Tukilinja)?

Ilman tabletiakin voi oppia, mutta se voi olla alussa myös innostuksen ja motivaation lähde!

- Silti tablet-laite on kuitenkin vain yksi väline monien joukossa, jonka avulla voidaan harjoitella erilaisia taitoja. Se ei voi koskaan olla pääasia!

Tablettien vertailua: iPad

- Helppokäyttöinen, selkeä ja nopea
- Paras kosketusnäyttö
- iPadille eniten kuntoutukseen sovelluksia, myös suomenkielisiä
- ”Suljettu” ja turvallinen käyttöympäristö, ei viruksia
- Paljon käyttöä helpottavia asetuksia
- Paljon ilmaisia tai edullisia sovelluksia
- Kevyt ja muutama eri koko valikoimissa
- Paljon lisälaiteita
- Laitteessa ei ole USB liitântää, tieto siirretään pilvipalveluiden tai tietokoneen kautta laitteen omalla laturijohdolla
- Muistia ei voi myöhemmin lisätä. Voi käydä hankalaksi jos on paljon sovelluksia, valokuvia tai videoita käytössä
  - Terapeutit ja vanhemmat usein tarvitsevat paljon kuvia ja eri sovelluksia
  - Isompi muisti on kalliimpi sijoitus, mutta käytännössä usein tarpeellinen.
  - Myös nettiyhteyttä kannattaa harkita, riittääkö Wi-Fi vai pitääkö olla 3/4G?

Tablettien vertailua: Android

- Nopea ja helppokäyttöinen
- Avoin ja yksilöllisesti muokattava käyttöympäristö
- Paljon erilaisia ja -kokoisia laitteita
- Löytyy tablet-laitteita joita suunniteltu kovempaan käyttöön (ruggedoidut tabletit)
- Eniten sovelluksia, suomenkielisiä vielä vähemmän ja suomenkielistä puhesynteesiä käyttäviä kommunikointia tukevia sovelluksia vain kaksi (toinen tulossa)
- Laitteessa USB -portti
  - voi lisätä ulkoista muistia ja lisälaitteita tai siirtää tiedostoja esim. muistitikulla
- Monipuolisuus ja muokattavuus voi myös sekoittaa
- Tietoturvariski, erityisesti jos lataa sovelluksia muualta kuin Google Playsta (sekään ei ole turvallinen, vaan virustorjunnasta on aina huolehdittava!)
- Liikkuminen sovellusten välillä saattaa olla hankalaa näytön alareunan pienten solujen vuoksi

Tablettien vertailua: Windows

- **Windows 7 tai Windows 8**

- ”Kannettavia tietokoneita, joissa kosketusnäyttö”
- Paljon erilaisia ja -kokoisia laitteita
- Löytyy tableteja joita suunniteltu kovempaan käyttöön (ruggeroidut tabletit)
- Asetuksista voi muokata käyttöä
- Paljon tuttuja ohjelmia
- Laitteessa USB -portti
- On mahdollista lisätä ulkoista muistia, lisälaitteita tai siirtää tiedostoja esim. muistitikulla
- On mahdollista asentaa perinteisiä kommunikointiohjelmia

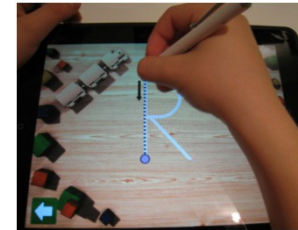
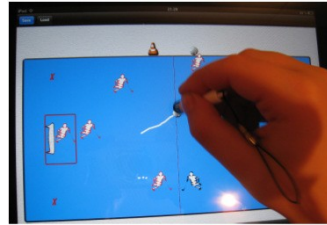
- **Windows RT (oma käyttöjärjestelmä)**

- Oma kauppa, jossa jonkun verran sovelluksia kuntoutukseen
- Opiskeluun ja työhön löytyy enemmän sovelluksia
- Suomenkielisiä sovelluksia vähän. Muutama kommunikointiohjelma, mutta vain yksi ohjelma jossa suomenkielinen puhesynteesi (myös Win8)

Erilaiset ohjaintavat

- **Kosketus**

- sormin/ erikoiskäsineet
- Erikoiskynä, painotettu (lisää painoa itse), sivellin
- Otsatikku
- Peleihin kehitetyt ohjaimet ja lelut

- **Näppäimistöt**

- Useita erilaisia ja –kokoisia langattomia näppäimistöjä (bluetooth)
- Toimivat samalla myös tabletin suojana

Erilaiset ohjaintavat

- **Askeltaminen**
  - Painikkeilla, vaatii kytkinsovittimen
  - Joissain sovelluksissa (esim. kommunikointi sovellus) sisäänrakennettu ominaisuus
    - Ohjelmissa voi askeltaa esim.
      - Koskettamalla näyttöä (näyttö jaettu puoliksi)
      - Pyyhkäisemällä näyttöä
      - iOS 7 päivityksen myötä iPadia voi ohjata (ei vain yhtä ohjelmaa) ulkoisilla kytkimillä, myös askeltaen
- **Katseohjaus (yli 10” windows tabletit)**
  - PCeyeGo

Suojat

- Kaikille laitteille löytyy suojia
  - iPadille eniten
  - Apuvälinefirmoista, tietokoneliikkeistä ja isoista tavarataloista
- Suojaavat kolhuilta ja tippumiselta
- Osa myös sään kestäviä sekä vedenkestäviä suojia, jotka kestävät upottamisen
- Suojakalvot vähentävät heijastuksia, mutta saattavat vaikuttaa kosketuksen herkkyyteen

Kiinnitysratkaisut

- Kiinnitysratkaisuja löytyy kaikille laitteille
- Pöytä- , kaappi-, sänky- ja lattiatelineitä sekä auto- ja venekiinnityksiä
- Pyörätuoliin myös useita erilaisia kiinnitysratkaisuja
- Apuvälinefirmat myyvät, mutta halvempia ratkaisuja saattaa löytyä myös tietokoneliikkeistä ja isoista tavarataloista sekä kameraliikkeistä

Hyvän kommunikointiohjelman kriteerejä

- Kuvien tuominen
  - Sovellukseen pitää voida tuoda kuvia joko ohjelman sisäisestä kuvakirjastosta, internetistä tai laitteen omalla kameralla otettuja
- Solujen määrä
  - Solujen määrää ruudulla pitää pystyä säätämään. Jollekin käyttäjälle voi 6 ruutua olla jo liikaa ja toinen pystyy havaitsemaan jopa 16 tai peräti 24 ruutua näytöltä.
- Suomenkielinen puhesynteesi
  - Sovelluksen pitää tukea suomenkielistä puhesynteesiä ja siihen pitää voida äänittää omaa puhetta. Acapelan Sanna on uuden sukupolven korkealaatuinen (HD) synteesi. Miesääntä ei ole vielä saatavissa, mutta TapSpeak Choice- ja TalkTablet FI -sovelluksissa on mahdollista muuttaa puhesynteesin äänenkorkeutta niin, että Sanna saadaan kuulostamaan mieheltä tai tarvittaessa lapsenomaisemmalta.
- Viestirivi
  - Kommunikointiohjelmassa on ns. viestirivi, johon käyttäjä kokoaa viestin sana sanalta lauseeksi. iPadeihin saatavilla olevat sovellukset eivät osaa taivuttaa suomen kieltä oikein, vaan lause muodostuu esim. näin: "Minä haluta leikkiä auto." Ainoa ohjelma, joka osaa taivuttaa suomen kieltä oikein on Tikoteekin TAIKE-taulustoon tuottama Taivutin, mutta se toimii vain Windows 7/8 tableteissa (HUOM ei Windows RT!)
- Askeltaminen
  - Askeltamisen olisi hyvä olla mahdollista joko ulkoisen sovittimen ja painikkeiden avulla tai laitteen omaa ruutua painikkeena käyttäen.
- Useampi tekstirivi
  - Useamman tekstirivin sijoittaminen painikkeeseen (soluun) on mahdollista TapSpeak Choice - ja TalkTablet FI -sovelluksissa. Näillä on siis mahdollista rakentaa myös pelkkään tekstiin pohjautuva sisältö ilman kuvia.

iPad sovellukset kommunikoinnissa

GoTalkNow Attainment Company vain iPadille

Suomenkielinen puhesynteesi, mahdollisuus äänittää omaa puhetta

- Hyvin monipuolinen sovellus, voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) tarkempaan ja monipuolisempaan kommunikointiin kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti).
- Mahdollisuus lisätä kuviin aktivointipisteitä, joiden taakse voi lisätä kuvaa, ääntä, videota. Voi rakentaa myös kysymyspelejä
- Ilmainen kokeiluversio

iPad sovellukset kommunikoinnissa

TalkTabletFI Gus Communication Devices inc. Toimii iPod Touch, iPhone ja iPad

Suomenkielinen puhesynteesi, mahdollisuus äänittää omaa puhetta

- Hyvin monipuolinen sovellus, voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) tarkempaan ja monipuolisempaan kommunikointiin kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti).
- Erityisominaisuuksina todella helppo ja nopea päivitys ja muokkaus mahdollisuus. Chat-ominaisuus (verkkokeskustelu) ohjelman sisällä.
- Tulossa suomenkielinen käyttöliittymä ensin Androidiin sitten iPadiin.

iPad sovellukset kommunikoinnissa

WidgitGO

Suomenkielinen puhesynteesi

- Sovelluksen käyttö voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) monipuolisempaan kommunikointiin, kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti)
- Sovelluksen erityispiirteisiin kuuluvat mahdollisuus kuvitettujen toimintaohjeiden rakentamisen ja yksittäisiin tilanteisiin tai tehtäviin valmiit pohjat, esim. tarinan rakentamiseen. Tiedostot voidaan tallentaa PDF-muotoon ja ne voidaan lähettää sähköpostilla.

Kehitysvammaliitto

iPad sovellukset kommunikoinnissa

TapSpeakChoice Tapspeak.com
TapSpeakChoiceAAC

- Suomenkielinen puhesynteesi, mahdollisuus äänittää omaa puhetta
- TapSpeakChoice on hyvin laaja ja monipuolinen kommunikointisovellus ja siinä on eniten esitellyistä sovelluksista säätömahdollisuuksia esim. kosketukseen ja askeltamiseen.
- TapSpeakChoice AAC sovelluksessa on lisäksi valmiita taulustopohjia. Näitä valmiita pohjia on myös mahdollista ostaa yksittäin ja päivittää.
- Sovelluksista tämä on haastavin ottaa itsenäisesti käyttöön, sillä sisällön rakentamiseen täytyy käyttää aikaa ja pohdintaa. Tämä sovelluksen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti)

Kehitysvammaliitto

iPad sovellukset kommunikoinnissa

Talking Tiles

- Suomenkielinen puhesynteesi
- Laaja ja monipuolinen sovellus, josta löytyy ilmainen kokeiluversio, jonka voi päivittää maksulliseksi. Sovelluksesta voi maksaa joko kuukausittain tai maksaa koko sovellus kerralla.
- Sovelluksen käyttö voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) tarkempaan ja monipuolisempaan kommunikointiin kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti).
- Erityisominaisuuksina laiteriippumattomuus, toimii kaikissa laiteissa. Sovellusta on mahdollista päivittää ja muokata eri laitteilla. Lisäksi sovelluksessa on laajin kuvasymbolikuvasto käytössään, yli 50 000 kuvaa ja symbolia. Käytettävissä on kuusi erilaista kuvapankkia: SymbolStix, Widgit, Bliss, Pictogram, Sclera, and Mulberry. Lisäksi on mahdollista lisätä omia kuvia ja videoita.

Muita kommunikointiin soveltuvia iPadille

Autismate.com

Autismate lite (ilmaisversio)

- Esillä on yksi kuva, tilanne tai kokemus, johon lisätään aktivointipisteitä (hotspots).

- GPS-ominaisuus
- Sovellus ei tue suomenkielistä puhesynteesiä (kaikki puhe on äänitettävä)

- **SceneSpeak**

- perustuu Visual Screen Displays –ideaan
  - Esillä on yksi kuva, tilanne tai kokemus, johon lisätään aktivointipisteitä (hotspots).
  - Ideana on tukea varhaisella asteella olevia kuvakommunikoinnin käyttäjiä
  - Ei tarvitse opiskella tuntikausia.
  - Sopii erityisesti pienille vasta-alkajille.

Papunet, ilmainen

- [Aikuiskäyttäjien kansio](#)
- [Värikoodattu kansio](#)

- Kuvatyökalu

- [Pelisivut](#) (esim. iSwifter)

Kehitysvammaliitto

Ruotsinkielinen ohjelma ja yksinkertaiset ohjelmat iPadille

Sono Flex, SWE, EN

- iPad ja Android versiot
- Tavallaan taivuttaa
- Ei ole tulossa suomenkielistä puhesynteesi tukea

Yksinkertaisia ohjelmia (toimivat puhelaitetyyppisesti)

iComm ilmainen kokeiluversio, maksullisessa versiossa voi äänittää omaa puhetta

My Story

My Storybook

Talk'n photos

SPEAKall! Ilmainen kokeiluversio

Android sovellukset kommunikointiin

WidgitGO

Suomenkielinen puhesynteesi

- Sovelluksen käyttö voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) monipuolisempaan kommunikointiin, kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti)
- Sovelluksen erityispiirteisiin kuuluvat mahdollisuus kuvitettujen toimintaohjeiden rakentamisen ja yksittäisiin tilanteisiin tai tehtäviin valmiit pohjat, esim. tarinan rakentamiseen. Tiedostot voidaan tallentaa PDF-muotoon ja ne voidaan lähettää sähköpostilla.

Android sovellukset kommunikointiin

TalkingTiles

- Suomenkielinen puhesynteesi
- Laaja ja monipuolinen sovellus, josta löytyy ilmainen kokeiluversio, jonka voi päivittää maksulliseksi. Sovelluksesta voi maksaa joko kuukausittain tai maksaa koko sovellus kerralla.
- Sovelluksen käyttö voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) tarkempaan ja monipuolisempaan kommunikointiin kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti).
- Erityisominaisuuksina laiteriippumattomuus, toimii kaikissa laiteissa. Sovellusta on mahdollista päivittää ja muokata eri laitteilla. Lisäksi sovelluksessa on laajin kuvasymbolikuvasto käytössään, yli 50 000 kuvaa ja symbolia. Käytettävissä on kuusi erilaista kuvapankkia: SymbolStix, Widgit, Bliss, Pictogram, Sclera, and Mulberry. Lisäksi on mahdollista lisätä omia kuvia ja videoita.

Android sovellukset kommunikointiin

TalkTabletFI Gus Communication Devices inc

Suomenkielinen puhesynteesi

- Hyvin monipuolinen sovellus, voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) tarkempaan ja monipuolisempaan kommunikointiin kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti).
- Erityisominaisuuksina todella helppo ja nopea päivitys ja muokkaus mahdollisuus. Chat-ominaisuus (verkkokeskustelu) ohjelman sisällä.
- Tulossa suomenkielinen käyttöliittymä ensin Androidiin sitten iPadiin.

Kommunikointiohjelmat Windows tableteihin

Windows 7 ja 8 tabletteihin on mahdollista asentaa kommunikointiohjelmia

- Windows tablet yhteensopivia kommunikointiohjelmia:
  - Communicator4
  - Grid2
  - Speaking DynamiclyPro (Taike-taulusto)
  - RollTalk
- Nämä kommunikointiohjelmat ovat hyvin laajoja ja monipuolisia. Siitä syystä niiden yksilöllinen rakentaminen ja päivitys vaativat kommunikoinnin ja tietotekniikka-alan asiantuntijan koulutuksen.
- Ohjelmat ovat myös huomattavasti kalliimpia kuin iPadiin tai Android-tabletteihin saatavilla olevat yksinkertaisemmat sovellukset.

Windows RT ja 8 laitteelle on mahdollista ostaa ohjelmia Windows kaupasta.

- Löytyy muutamia kommunikointiin soveltuvia ohjelmia, mutta vain yksi johon saa suomenkielisen puhesynteesin.

Windows sovellukset kommunikointiin

- **TalkingTiles**

- Suomenkielinen puhesynteesi
- Laaja ja monipuolinen sovellus, josta löytyy ilmainen kokeiluversio, jonka voi päivittää maksulliseksi. Sovelluksesta voi maksaa joko kuukausittain tai maksaa koko sovellus kerralla.
- Sovelluksen käyttö voidaan aloittaa hyvinkin yksinkertaisesta kommunikoinnista, kuten yksittäiset kommentit keskustelutilanteissa.
- Tarvittaessa on myös mahdollista laajentaa (esim. käyttäjän kommunikointitaitojen kehittyessä) tarkempaan ja monipuolisempaan kommunikointiin kuten lausetasoiseen viestintään.
- Kuka tahansa voi lähteä rakentamaan yksittäisiin tilanteisiin liittyviä taulustoja, mutta laajempien taulustojen rakentaminen kannattaa tehdä yhteistyössä ammattilaisten kanssa esim. kommunikoinnin arviointia tekevä tiimi tai kuntoutuksen ammattilainen (esim. puheterapeutti).
- Erityisominaisuuksina laiteriippumattomuus, toimii kaikissa laiteissa. Sovellusta on mahdollista päivittää ja muokata eri laitteilla. Lisäksi sovelluksessa on laajin kuvasymbolikuvasto käytössään, yli 50 000 kuvaa ja symbolia. Käytettävissä on kuusi erilaista kuvapankkia: SymbolStix, Widgit, Bliss, Pictogram, Sclera, and Mulberry. Lisäksi on mahdollista lisätä omia kuvia ja videoita.

Tallennus ja varmuuskopiointi

- Jokaisella ohjelmalla hieman erilainen tapa
  - Jokaiselle asiakkaalle rakennetaan oma yksilöllinen sisältö
  - Varmuuskopiointi
    - iPad, Android- tai Windows laite, tietokone (iTunes/DiskAid), DropBox (pilvipalvelu), sovelluksen oma pilvipalvelu
    - Tietoturvasta on aina huolehdittava!
  - Sisältöjen siirto toiseen laitteeseen
    - Eri sovelluksissa ja käyttöjärjestelmissä eri tavalla

Koulutuksia

- **Koulutusta järjestää**
  - Tikoteekki (Tabletit kommunikoinnin apuvälineenä)
  - Lasten neurologisen kuntoutuksen yhdistys (Laneku)
  - Terapeija
  - Tutoris
  - IlonaIT (iPadi koulumaailmassa)

Hyviä linkkejä

- **Nettisivut:**
  - **Papunet:** <http://papunet.net/tietoa/tabletit>
  - **Jaatiswiki:** <http://jaatiswiki.wikispaces.com/iPad-vinkkej%C3%A4>
  - **Tablet varhaiskasvatuksessa:** <http://www.mervitolvanen.fi/>
- **Tabletit koulussa:**
  - <http://eduforum.fi/>
  - <http://sormet.ejuttu.fi/>
  - <http://molla.ejuttu.fi/>
  - <http://www.komeetta.ejuttu.fi/>
  - <http://www.lappeen.ejuttu.fi>
  - <http://www.saimaanmediakeskus.fi/Etusivu.iw3>
  - <http://mobiilistimikkelissa.wordpress.com/>
  - <http://ipadalkuopetuksessa.wordpress.com/>
  - <http://taimob.blogspot.fi/>

Hyviä linkkejä

- Facebook kaikille avoimia
  - Tikoteekki
  - <https://www.facebook.com/Tikoteekki>
  - iPad kuntoutuksessa ja opetuksessa
  - <https://www.facebook.com/groups/277346612317517/>
  - Android-laitteet kuntoutuksessa ja opetuksessa
  - <https://www.facebook.com/groups/547443795301014/>
- Puheterapeuteille
  - Ideoita puheterapiaan
  - <https://www.facebook.com/groups/189713267806294/?fref=ts>
- Toimintaterapeuteille
  - Toimintaterapeutit ja tabletit
  - <https://www.facebook.com/groups/502829643070010/>